

De beste methodes op het gebied van bioveiligheid

Hoe managen en versterken we de meest effectieve methodes om ziektes en pathogenen buiten de muren van vleeskuikenbedrijven te houden?

Samen met Cobb Europe besteden we in dit kennisartikel aandacht aan de beste praktijkvoorbeelden in de vleeskuikenhouderij, met bijzondere aandacht voor bioveiligheid. Hoe bevorderen de ondernemers de bioveiligheid binnen het bedrijf wanneer de locaties zo kunnen variëren in omvang, operationele capaciteit en budget?

Bioveiligheid wordt over het algemeen getypeerd als een kritisch onderdeel van een effectieve kuikenproductie. Met het effectief managen wordt insleep van ziektes voorkomen die, indien ze niet worden gestopt, ernstige gevolgen kunnen hebben voor het rendement van het bedrijf.

Dit is ook de conclusie van Daniel Dring. Hij is pluimveegezondheidsdeskundige bij de PD Hook Group, één van de grootste broederijen in het Verenigd Koninkrijk. Dring drukte pluimveehouders in 2015 tijdens een roadshow in het Schotse Perth, georganiseerd door de Britse Poultry Health and

Welfare Group (PHWG) op het hart bioveiligheid serieus te nemen. "U moet niet onderschatten wat de financiële gevolgen zijn van een uitbraak. Dat kan variëren van vijfhonderdduizend tot tien miljoen pond. U, als pluimveehouder, betaalt de kosten voor secundaire reiniging en desinfectie. En u draagt de gevolgen als u wordt geconfronteerd met het feit dat het bedrijf gedurende lange tijd de deuren moet sluiten."¹

Bioveiligheid is een brede term, zo breed zelfs dat het lastig is om te kunnen stellen dat één maatregel overal helpt. Wat betekent het voor de individuele pluimveehouder? Volgens Neal

¹www.fwi.co.uk/livestock/poultry/health/uk-bird-flu-costs-hit-50m-poultry-health-roadshow-told

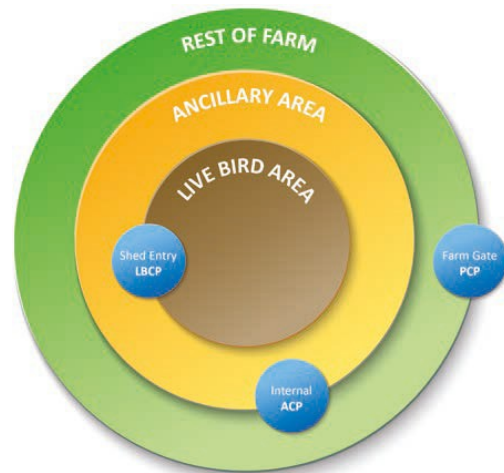
Samet, productmanager bij Livetec Systems, een mondiale specialist in geautomatiseerde oplossingen, is het essentieel dat pluimveebedrijven de tijd nemen om zo af en toe de basisprincipes van bioveiligheid op te frissen. “Te vaak hebben we de verwoestende impact van ziekten op pluimveebedrijven gezien. De maatregelen die we treffen moeten continu van hoog niveau zijn en door het hele bedrijf op alle niveaus worden toegepast en niet alleen in de stal zelf. Alleen zo voorkomen we de tragedie van een uitbraak. Dit kost tijd, maar het is ontzettend belangrijk met het oog op goede resultaten en verhoging van de gezondheidsstatus.”

Kritieke Punten

Op basis van kritische controlepunten worden gedetailleerde plannen voor hygiëneprotocollen en checklists opgesteld. Alle pluimveehouderijen beschikken over die voorschriften, die bedoeld zijn om de algemene infectiedruk te controleren en/of te verlagen en de bioveiligheidsmaatregelen te versterken. Globaal kan het infectierisico binnen een pluimveebedrijf in drie zones worden verdeeld (zoals aangegeven in de onderstaande diagram):

Erfmanagement

In de diagram wordt dit controle punt als Farm Gate PCP (Perimeter Control Point) aangegeven. Het erf is de belangrijkste toegang tot de stallen. Dit is als het ware ‘ground zero’ voor de meeste bedreigingen. De inrichting van ieder pluimveebedrijf is desalniettemin anders. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat de PCP overal fungeert als het eerste controlepunt voor bioveiligheid. Toch zijn er wel sommige universele maatregelen te treffen. Laat alle bezoekers en medewerkers hun auto in deze eerste zone parkeren. Instrueer chauffeurs en specifieke bezoekers waar ze zich moeten aanmelden en waar een doorloopdouche of ontsmettingspunt is. Als er meer dan één ingang is, moet deze worden afgesloten en wordt geadviseerd daar geen bezoekers toe te laten.

Elk blauw vakje staat voor de controlepunten tussen de zones. Ieder De ringen geven ieder een andere risicozone aan. Van groen (laag risico) tot de centrale oranje zone (hoog risico). Bij elk controlepunt passen weer specifieke maatregelen, die de bioveiligheid versterken. We gaan dieper in op de 'kritische aandachtspunten'.

Interne ondersteunende zone (hygiënesluis)

Dit wordt in de diagram als de Internal Ancillary Area Biosecurity Control Point (ACP) aangegeven. Dit moet het enige toegangspunt zijn naar de pluimveest. Alleen essentiële voertuigen, zoals voerwagens, en personeel mogen in dit gebied worden toegelaten. De voetgangers en de voertuigen moeten hier gescheiden worden gecontroleerd. Op deze plek moeten de mensen een schone overall aantrekken en hun schoenen wisselen voor laarzen die alleen in deze zone worden aangetrokken. Bovendien moet er een intekenlijst liggen en indien mogelijk een douche aanwezig zijn. Zorg er voor dat de plek waar men zich omkleedt te allen tijde schoon en droog is. De plek waar de essentiële voertuigen komen moet van beton zijn. Ook moet er een punt zijn waar het water, waarmee de voertuigen worden gewassen, wordt opgevangen.

Toegang tot de stal met de levende dieren

Dit is de plek, die in de diagram als Shed Entry Live Bird Control Point (LBCP) wordt aangegeven. Een ruimte met twee deuren, één aan de kant van de omkleedruimte en één aan de kant van de stal met de kuikens. Op deze plek moet het vloeroppervlak altijd schoon zijn. Nergens ligt vuil of rommel. Aan beide kanten van de deuren moet regelmatig schoon worden gemaakt. Hier moeten alle bezoekers altijd een overall over hun buitenkleding dragen en, indien mogelijk, haarnetjes dragen en hun handen wassen met de daarvoor bedoelde desinfectiemiddelen. De laarzen, die de bezoekers aan hadden in de vorige zone worden omgewisseld voor 'stallaarzen'. Tussen de plek van aan- en uittrekken moet in ieder geval een afstand van dertig centimeter zitten. Ook moet er een stoel of bankje zijn waar de bezoeker kan zitten om de stallaarzen aan te trekken. De uitgetrokken laarzen mogen nooit in het 'stalgebied' staan en de stallaarzen mogen daar nooit buiten komen.

Risico's effectief beheren

Het werk stopt echter niet bij de controlepunten. Zoals dr. Hosam Amro, Senior Manager Technical Service bij Cobb Europe het omschrijft: "De hygiënische maatregelen vormen de sleutel tot het verbeteren en instandhouden van een gezonde pluimveekoppel. De eerste stap is een uitgebreid schoonmaakplan, met strakke uitgangspunten binnen het management van de pluimveehouderij. De medewerkers moeten het belang van het schoonmaakproces begrijpen en onderschrijven."

Bioveiligheid moet door pluimveebedrijven holistisch en proactief worden benaderd. Deze aanpak moet doordringen in alle niveaus van het bedrijf, van het gedrag van werknemers tot de omgeving. Ook moet er zijn nagedacht over onvoorziene scenario's, zodat als de nood aan de man komt, de hygiënemaatregelen in acht genomen blijven.

"Iedere pluimveehouderij moet kleine en grote risico's binnen de bedrijfsvoering zien te managen", haakt Neal Samet in, "Door het in kaart brengen van al uw activiteiten en de gebieden waarin u waarschijnlijk kwetsbaar bent, is essentieel. Als voorbeeld, heeft u in beeld welke risico's er binnen een straal van drie kilometer binnen uw eigen bedrijf liggen? Denk aan andere pluimveebedrijven, varkenshouderijen, openbare rechten van overpad en sloten of waterrijke gebieden, die wilde vogels aantrekken. Zonder een goed overzicht en toezicht kunnen deze gebieden onopgemerkt blijven en kan het uw getroffen maatregelen op het gebied van bioveiligheid verzwakken."

Door het pluimveebedrijf volgens bovenstaand diagram in te delen, wordt insleep van ziekte het beste voorkomen. Als er toch een ziekte-uitbraak is, zorgt de indeling ervoor dat we beter inzicht krijgen in hoe een ziekte zich binnen een bedrijf verplaatst en kunnen er in het vervolg beter maatregelen worden getroffen om insleep te voorkomen.

"Beginnend bij de buitenste ring tot het hart waar de levende dieren zich bevinden. Op welke punten moeten we maatregelen treffen om de ziekte op zijn weg te stoppen", vraagt Neal Samet zich af, "Waar liggen de zwakke punten binnen uw bedrijf? Stel u voor dat een erfbetreder onbewust voor een besmetting zorgt. Markeer verbeterpunten en voer wijzigingen door van de buitenste tot de binnenste ring, van het toegangshek tot in de pluimveestal. De investeringen zijn de moeite waard. Zwakke bioveiligheidsmaatregelen kosten het bedrijf uiteindelijk veel meer."

Ook werknemers moeten net zo toegewijd zijn en zich van de risico's doordrongen zijn. Alle medewerkers moeten de kans op insleep en verontreiniging vermijden. Risico's zijn bijvoorbeeld pluimvee thuis (ook papegaaien vallen onder deze classificatie), bezoeken aan parken, dierentuinen en dierenwinkels en deelname aan particuliere jachtactiviteiten. Bioveiligheid moet overal en altijd op de eerste plaats komen en een vast onderdeel zijn in de werkcultuur op uw bedrijf.

Knaagdieren en ongedierte moeten zich niet aangetrokken voelen tot uw pluimveebedrijf. Dat betekent dat alles netjes moeten worden gehouden, gemorst voer opgeruimd dient te worden, onkruid moet worden bestreden en oude machines of afval moeten niet op het terrein blijven liggen.

Ook reiniging en desinfectie vormen een cruciaal onderdeel van een robuuste aanpak van biosecurity. "In de praktijk blijkt dat sterilisatie van professionele locaties vrijwel onmogelijk is", zegt Hosam Amro, "Elke maatregel, die het risico op infectie helpt verminderen, is echter de moeite waard. Een goede bioveiligheid maakt het waarschijnlijker om succesvolle productieresultaten te behalen."

Technische vooruitgang heeft de bioveiligheid over het algemeen versterkt en maakt implementatie op pluimveebedrijven een stuk eenvoudiger. Dankzij on-site camera's en remote control access in de stallen kan de pluimveehouder ook op afstand inzicht krijgen in, wat er rondom de stal gebeurt, Dit vraagt uiteraard wel om investeringen, die niet voor iedere ondernemer realistisch zijn. Desalniettemin kunnen ook eenvoudige technieken, als gecodeerde deursloten, helpen om ongewenste en ongeautoriseerde toegang tot de cruciale gebieden als het gaat om bioveiligheid te voorkomen.

Planning voor de toekomst

Als er sprake is van een inbreuk op de bioveiligheid en uw “Ieder element moet in zo’n plan van aanpak worden meegenomen”, adviseert Neal Samet, “Bioveiligheid is de sterkste waarborg die we hebben, maar geen enkele pluimveehouderij is onfeilbaar. Nergens zijn risico’s honderd procent uitgesloten. Het nemen van beschermende maatregelen kan uitbraken beperken, maar zorg in ieder geval voor een plan als er een gevaar op de loer ligt in één van de zones. Maak ook een plan voor het meest donkere scenario, maar doe er alles aan om ervoor te zorgen dat dit plan nooit uit de kast hoeft.”

“het kleinste ding kan voor insleep van een ziekte op een pluimveebedrijf zorgen. Het maken van een robuuste strategie voor bioveiligheid is cruciaal om uw koppel gezond te houden en het bedrijf

bedrijf wordt gecompromitteerd, hoe gaat u daar dan mee om? Pluimveebedrijven kunnen harde klappen krijgen als er sprake is van insleep van ziektes, daarom is het belangrijk om niet te wachten tot het noodlot toeslaat. In plaats daarvan is het belangrijk om preventieve maatregelen te treffen en een plan te ontwikkelen, waarmee de schade wordt beperkt en de werkzaamheden weer spoedig kunnen worden opgepakt.